

Pradžia>Jūsų teisės>Atsakoval (baudžiamosios bylos)

Atsakoval (baudžiamosios bylos)

Airija

Šiose faktų suvestinėse paaiškinama, kas vyksta, jei asmuo įtariamasis arba kaltinamas padaręs nusikaltimą, už kurį traukiama baudžiamoji atsakomybė. Informaciją apie Kelių eismo taisyklių pažeidimus, už kuriuos paprastai skiriama fiksuoto dydžio bauda, rasite 5 faktų suvestinėje. Jei esate nukentėjęs nuo nusikaltimo, visą informaciją apie savo teises rasite čia.

Baudžiamojo proceso santrauka

An Garda Síochána (Airijos policija) turi teisę asmenį sustabdyti ir apieškoti. Ji taip pat gali sulaikyti asmenį, kuris, policijos nuomone, padarė arba daro nusikaltimą, už kurį gali būti sulaikoma.

Jei esate uždarytas į policijos areštinę, policijos pareigūnas jums paaiškins jūsų teises, įskaitant teisę pririnkti pasikalbėti su advokatu ir gydytoju, taip pat teisę gauti vertėjo paslaugas. Areštiniuose uždarytiems nepilnamečiams taikomos specialiosios taisyklės, kuriomis nustatyta, kad per apklausas turi dalyvauti tam tikras pilnametis asmuo.

Šiame etape gali jūsų paprašyti, kad duotumėte sutikimą paimti DNR mėginius, pirštų antspaudus, padaryti nuotrauką ir (ar) dalyvauti atpažinimo procedūroje.

Vykstant tyrimui, policijos pareigūnas jums gali pareikšti kaltinimus dėl nusikaltimo. Tai gali būti padaryta pateikiant kaltinamąjį aktą arba jums įteikiant šaukimą paskirtą dieną atvykti į teismą. Bylą su tyrimo medžiaga policija pateiks **Prokuratūros direktoriui**, kuris nuspręs, ar kelti baudžiamąją bylą valstybės vardu.

Galite būti paleistas nedelsiant už „užstatą nuovadoje“, ir tokiu atveju bus pareikalauta atvykti į teismą arba vėliau dėl užstato jums gali tekti kreiptis į **apylinkės teismą**.

Nesunkūs nusikaltimai, vadinami „baudžiamaisiais nusižengimais“, nagrinėjami apylinkės teisme. Sunkūs nusikaltimai, vadinami „baudžiamaisiais nusikaltimais“, nagrinėjami teisėjo ir prisiekusiųjų.

Baudžiamajame procese jūs visada laikomas nekaltu tol, kol įrodoma jūsų kaltė.

Turite teisę į teisinę pagalbą. Jei negalite susimokėti už atstovavimą, galite kreiptis nemokamos **teisinės pagalbos**.

Jei neabejojama, kad esate kaltas dėl padaryto nusikaltimo, būsite nuteistas. Jei jus nuteisia apylinkės teismas, turite teisę nuosprendį arba bausmę apskųsti. Jei esate išteisinamas, tuo byla užbaigiama ir prieš jus nebebus imamas jokių priemonių.

Jei už baudžiamąjį nusikaltimą jus nuteisia prisiekusieji, vien tai jums nesuteikia teisės pateikti apeliacinį skundą, taigi dėl tolesnių veiksmų turite pasitarti su savo advokatais.

Daugiau informacijos apie visus šiuos proceso etapus ir savo teises rasite faktų suvestinėse. Ši informacija nėra teisinė konsultacija. Ji tėra patariamojo pobūdžio.

Europos Komisijos vaidmuo

Atkreipkite dėmesį, kad Europos Komisija neatlieka jokio vaidmens valstybių narių baudžiamajame procese, todėl jei ir turėtumėte nusiskundimų, ji jums niekuo negalėtų padėti. Informacijos apie tai, kaip ir kur reikėtų pateikti skundą, rasite šiose faktų suvestinėse.

Norėdami rasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau esančius nuorodas

1. Kaip gauti teisinę pagalbą

2. Mano teisės nusikaltimo tyrimo metu

Sulaikymas / suėmimas

Apklausa ir policijos vykdomas tyrimas

Kratos

Pirmasis teismo posėdis

Pasiruošimas teismajam posėdžiui arba kaltės pripažinimas ikiteisminio tyrimo metu

3. Mano teisės teismo proceso metu

4. Mano teisės teismo procesui pasibaigus

5. Kelių eismo taisyklių pažeidimai

Paskutinis naujinimas: 25/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1. Kaip gauti teisinę pagalbą

Gauti nepriklausomą teisinę pagalbą ypač svarbu, jei kokių nors būdu dalyvaujate baudžiamajame procese. Faktų suvestinėse rasite atsakymus, kada ir kokiomis sąlygomis turite teisę būti atstovaujama advokato. Taip pat sužinosite, kaip advokatas gali jums padėti. Šioje bendrojoje faktų suvestinėje sužinosite, kaip susirasti advokatą ir kas padengs advokato išlaidas, jei pats neturėsite pakankamai lėšų jam sumokėti.

Kaip susirasti advokatą

Jei esate suimtas ir jums būtinas advokatas, policija pateiks advokatų (solisitorių), galinčių skubiai atvykti konsultacijai, sąrašą. Į sąrašą įtraukti asmenys, galintys į policijos areštinę gali atvykti visą parą.

Jei nesate suimtas, tačiau jums reikia baudžiamosios teisės advokato konsultacijų, galite kreiptis į **Airijos teisinių draugijų**, kuri jums pateiks advokatų, vykdančių gynybą baudžiamosiose bylose, vardus ir pavardes. Policija negali rekomenduoti kokios nors konkrečios advokatų kontoros.

Jei pažįstate žmonių, kurie anksčiau yra patekę į panašią situaciją, pagal jų rekomendacijas būtų dar paprasčiau rasti šios srities advokatą. Taip pat galite pabandyti ieškoti ir internetu, nes dabar daugelis kontorų turi interneto svetaines, kuriose nurodoma, kokio pobūdžio darbą jos atlieka geriausiai.

Užmokestis advokatui

Airijoje veikia teisinės pagalbos sistema, pagal kurią tam tikromis aplinkybėmis asmeniui, įtariamam arba kaltinamam padarius nusikaltimą, gali būti suteiktos nemokamos advokato paslaugos.

Jei policijos nuovadoje esate sulaikytas dėl jūsų apklausos, nedirbate arba gaunate nedidelį atlyginimą, greičiausiai pagal [policijos nuovados teisinių konsultacijų schemą](#) turėsite teisę į nemokamas advokato paslaugas. Turėsite pasirašyti ir advokatui pateikti formą, kurioje patvirtinate, kad uždirbate mažiau nei 20 316,00 eurų per metus arba gaunate socialines išmokas. Kitų dokumentų pildyti nereikia.

Jei jums pareikšti kaltinimai dėl nusikaltimo, prašymą dėl teisinės pagalbos galite pateikti teismo, į kurį turite atvykti, teisėjui. Tai vadinama [nemokamos teisinės pagalbos prašymu](#). Kreiptis į teismą jums padės jūsų advokatas. Jei jo neturite, teisinę pagalbą dažnai pasiūlo ir advokatą paskiria teisėjas. Jei esate kaltinamas padaręs sunkų nusikaltimą ir nedirbate, jums tikriausiai bus suteikta nemokama teisinė pagalba. Jei dirbate, gali tekti užpildyti pajamų ir išlaidų deklaracijos formą.

Susijusios nuorodos

[Teisinė pagalba baudžiamosiose bylose](#) <http://www.legalaid.ie/>

[Airijos teisininkų draugija](#) <http://www.lawsociety.ie/>

Paskutinis naujinimas: 25/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2. Mano teisės nusikaltimo tyrimo metu

Kokia yra ikiteisminio tyrimo paskirtis?

Baudžiamojo tyrimo tikslas – reaguoti, kai visuomenės narys pateikia skundą dėl nusikalstamos veikos arba, policijai (*Garda*) įtariant, kad pažeista baudžiamoji teisė, išaiškinti nusikaltimą padariusį (-ius) asmenį (-is). Paprastai apie įvykį praneša visuomenės narys, o pradėdama tyrimą, policija nustato, ar iš tiesų padarytas baudžiamosios teisės pažeidimas ir, jei taip, atlieka išsamesnį tyrimą.

Kas vykdo tyrimą?

Beveik visais atvejais teisę tirti nusikaltimus turi Airijos policija, [An Garda Síochána](#). Teisines konsultacijas dėl to, kaip geriausia vykdyti tyrimą, Policijai gali teikti Vyriausioji prokuratūros solisitorijų tarnyba (*Chief prosecution Solicitors Office*) (Prokuratūros direktorius), tai yra teisės pareigūnai, daugeliu atvejų vykdančys baudžiamąjį persekiojimą Airijos valstybės vardu.

Kokie yra ikiteisminio tyrimo etapai?

Pirmasis ikiteisminio tyrimo etapas – visuomenės nario pareiškimas arba Airijos policijos (*Garda*) pareigūno nustatytas įtariamas nusikaltimas. Policija išsiaiškina, ar incidentas, apie kurį pranešta, yra baudžiamasis nusikaltimas, ir, jei taip, pradės nusikaltimo tyrimą.

Šiuo etapu policija priima sprendimą, ar įtariamas nusikaltimas yra laikomas sunkiu. „Sunkus“ yra bet kuris nusikaltimas, už kurį gali būti skiriama ne trumpesnė kaip penkerių metų laisvės atėmimo bausmė. Jei nusikaltimas patenka į šią kategoriją, per tyrimą policija gali pasinaudoti savo teisėmis jus sulaikyti, uždaryti į policijos areštinę ir suėmimo metu apklausti. Teisės sulaikyti, suimti ir apklausti šioje faktų suvestinėje bus aptartos vėliau.

Jei nusikaltimas nesunkus, policijos pareigūnų galios bus labiau apribotos. Jie turės teisę vykdyti įtariamo nusikaltimo tyrimą, tačiau neturės teisės jūsų sulaikyti ir suimti apklausai. Jus sulaikyti bus galima tik tam, kad būtų pareikšti kaltinimai dėl įtariamo nusikaltimo. Jei pareigūnai jūsų nesulaiko dėl nesunkaus nusikaltimo, paprastai gausite šaukimą į teismą, kur bus pradėtas teismo procesas.

Trečiasis tyrimo etapas – informacijos, galinčios vėliau teismo procese tapti įrodymais, rinkimas. Informacija gali būti renkama įvairiai, o policijos pareigūnų teise rinkti informaciją priklauso nuo įtariamo nusikaltimo pobūdžio. Policijos pareigūnų teisė jus sulaikyti ir apklausti taip pat suteikia jiems tam tikrų teisių, pavyzdžiu: iš jūsų paimti kriminalistinius ir kitokio pobūdžio įrodymus, kurie bus aptarti toliau šioje faktų suvestinėje.

Sprendimą dėl kaltinimų pareiškimo ir konkrečių jums keliamų kaltinimų policijos pareigūnai priims patys arba [Prokuratūros direktoriaus](#) nurodymu.

Sprendimą patraukti atsakomybėn ir dėl sunkaus, ir dėl nesunkaus nusikaltimo dažnai priima policijos pareigūnai. Prokuratūros direktoriaus patarimo policija prašo tuo atveju, jei nusikaltimas yra neįprasto ar akivaizdžiai sunkaus pobūdžio arba jei traukiant baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimą reikės Prokuratūros direktoriaus pagalbos.

Mano teisės nusikaltimo tyrimo metu

Norėdami rasti išsamesnės informacijos apie savo teises kiekvienu ikiteisminio tyrimo etapu, spustelėkite toliau pateiktas nuorodas.

1. Mano teisės sulaikymo / suėmimo metu

2. Apklausa ir policijos vykdomas tyrimas

3. Kratos

4. Pirmasis teismo posėdis

5. Pasiruošimas teismam posėdžiui

1. Mano teisės sulaikymo / suėmimo metu

Jei nusikaltimas sunkus, policijos pareigūnai turi teisę jus [sulaikyti ir suimti apklausai](#). Tai reiškia, kad būsite uždarytas į policijos areštinę, ir tol, kol būsite teisėtai suimtas, neturėsite teisės išeiti.

Ar policijai būtinas orderis mane suimti?

Ne. Orderis jus suimti policijai nėra būtinas, jei įtariama, kad jūs padarėte policijos tiriamą nusikaltimą.

Kur policija gali mane suimti?

Policijos pareigūnai gali jus suimti namuose arba viešojoje vietoje. Policijai pakanka tik pagrįstai jus įtarti padarius nusikaltimą, kad galėtų jus suimti.

Ar man turi nurodyti mano suėmimo priežastis?

Taip. Policijos pareigūnai turi nurodyti jūsų suėmimo priežastis.

Ar gali policijos pareigūnai mane suimdami panaudoti prievartą?

Taip. Suimdami jus, pareigūnai gali panaudoti pagrįstą prievartą.

Jei jūs suėmė:

Būsime atvesdintas į policijos nuovadą apklausai arba kaltinimams pareikšti. Jūsų teisės policijos areštinėje yra saugomos įstatymo ir jas užtikrins atsakingas policijos areštinės pareigūnas. Laikas, kurį jus galite būti laikomas policijos areštinėje, priklauso nuo teisinio pagrindo, kuriuo remdamasi policija jus suėmė. Išsamiau apie savo teises skaitykite [Airijos pilietinių laisvių tarybos](#) (ICCL) puslapyje.

2. Apklausa ir policijos vykdomas tyrimas

Ar man bus pranešta apie mano teises?

Taip. Kai esate suimamas remiantis kuriuo nors teisiniu pagrindu, areštinėje jums bus pateiktas pranešimas apie jūsų teises. Šis pranešimas yra raštiškas, be to, jei nesuprantate anglų kalbos, jis turi būti išverstas į jūsų kalbą.

Ar galiu pranešti savo šalies ambasadai?

Taip. Jei esate ne Airijos pilietis, apie jūsų suėmimą gali būti pranešama jūsų šalies ambasadai arba konsulinei įstaigai.

Esu iš kitos valstybės. Ar turiu būti Airijoje, kol vyksta ikiteisminis tyrimas?

Nebūtinai. Jei pasibaigus suėmimo terminui jums nepareiškiami kaltinimai, galite išvykti ir keliauti. Jei Airijos valstybė kaltinimus norės pareikšti vėliau, galėsite grįžti savo noru arba užginčyti ekstradiciją, tai yra asmens išdavimą, savo gyvenamojoje valstybėje. Jei kaltinimai bus pareikšti pasibaigus suėmimui, turėsite atvykti į kompetentingą teismą. Tuomet teisėjas nuspręs, ar jus paleisti už užstatą.

Ar galėsiu pasikalbėti su advokatu?

Taip. Su advokatu turite teisę kalbėtis be pašalinių asmenų. Jei jokio advokato nepažįstate, jį padės rasti atsakingas policijos pareigūnas pagal policijos nuovadoje esantį sąrašą (taip pat žr. [2 faktų suvestinę](#)).

Kada galiu pasikalbėti su advokatu?

Jei norite pasikalbėti su advokatu, neturėtumėte būti apklausiamas iki jūsų advokatas atvyks, ir tada jums bus leista nedelsiant su juo pasikalbėti.

Ar advokatas gali būti su manimi per apklausą?

Ne. Tačiau turite teisę per apklausą gauti papildomų teisinių konsultacijų, jei jums kas nors neaišku.

Ką daryti, jei nepakanka pajamų sumokėti advokatu?

Jei jūsų finansinės galimybės ribotos, gali būti, kad turėsite teisę į advokato konsultacijas, už kurias atsiskaitoma pagal Airijos nemokamos teisinės pagalbos sistemą (žr. [1 faktų suvestinę](#)). Teisinės konsultacijos patartinos visais atvejais, o jūsų finansinių galimybių klausimą dėl atsiskaitymo su advokatu galima aptarti vėlesniu proceso etapu.

Kiek laiko gali trukti apklausa mane suėmus ir kiek laiko būsiu apklausiamas?

Viena apklausa gali trukti iki keturių valandų. Apklausa turi būti vykdoma sąžiningai. Jei įmanoma, turi būti padarytas jos vaizdo įrašas. Įrašo kopiją turėsite teisę gauti tik tuo atveju, jei būsite patrauktas baudžiamojon atsakomybėn ir teismas priims nutartį dėl įrašo perdavimo jūsų teisiniam patarėjui. Per apklausą bet kuriuo metu turi būti tik du policijos pareigūnai.

Ar turiu atsakinėti į klausimus?

Ne. Per apklausą turite [teisę tylėti](#), tačiau turite žinoti, kad tuo atveju, jei neatsakinėsite, vėlesniame teismo procese tam tikromis aplinkybėmis tai gali būti panaudota kaip įrodymai prieš jus. Jei atsisakysite atsakyti į tam tikrus klausimus, atsisakymas kartu su kitais įrodymais gali būti panaudotas pagrindžiant išvadą dėl jūsų kaltės.

Jei manęs prašoma informacijos, ar turiu ją pateikti?

Privalote pateikti tikslius asmens duomenis, kad policijos pareigūnai galėtų nustatyti jūsų tapatybę. Prieš nuspręsdamas teikti papildomą informaciją, turėtumėte gauti teisinę konsultaciją. Jei esate suimamas dėl jūsų apklausos, vadinasi, esate įtariamas sunkiu baudžiamuoju nusikaltimu, ir bet kokia jūsų pateikta informacija vėliau teisme gali būti panaudota kaip įrodymai prieš jus.

Kas atsitiks, jei pasakysiu ką nors, kas nenaudinga mano bylai?

Turite teisę atsisakyti duoti parodymus prieš save. Jei jūsų atsakymai gali neigiamai paveikti jūsų bylą, jūsų teisiniai patarėjai informuos jus apie padarinius: dažniausiai apie tai, kad tai, ką pasakote, tampa įrodymais prieš jus.

Ar turiu leisti paimti pirštų antspaudus ir padaryti nuotrauką?

Taip. Jei esate suimtas pagal įstatymą, galite būti priverstas duoti pirštų antspaudus ir leisti padaryti nuotrauką. Trukdymas paimti pirštų antspaudus ar padaryti nuotrauką yra baudžiamasis nusikaltimas.

Ar policijos pareigūnai gali laikyti mano pirštų antspaudus neribotą laiką?

Taip. Tačiau jūsų teisiniai patarėjai gali paprašyti policijos, kad paimta medžiaga būtų sunaikinta, jei baudžiamoji byla nebus keliami arba jei teisme būsite išteisintas.

Ar turiu duoti DNR arba kitus intymesnius kūno mėginius?

Jei pagal įstatymą esate suimtas, policijos pareigūnai turi gauti vyresniojo pareigūno leidimą, kad galėtų paimti intymius mėginius, kaip antai DNR, seiles, nukirptus nagus, po nagais rastą medžiagą arba tepinėį iš burnos. Kojos antspaudo, mėginių iš lytinių organų srities arba kūno ertmių imti be leidimo negalima, nebent tuo atveju, jei jūs sutinkate.

Ar gali būti atliktas krata mano namuose, verslo patalpose, automobilyje arba apieškoti kiti daiktai?

Taip. [Airijos Konstitucijoje](#) ir [Europos žmogaus teisių konvencijoje](#) reikalaujama, kad būtų gerbiamas fizinis asmens vientisumas ir privatumas, tačiau šios teisės yra ribotos. Jei yra išduotas arešto orderis arba jei į patalpas policijos pareigūnai įeina, norėdami jus surasti ir suimti, tai pareigūnai kratą jūsų namuose gali atlikti ir su jūsų sutikimu, ir be jūsų sutikimo. Daugiau informacijos apie kratą rasite [3 skyriuje „Kratos“](#).

Ar galiu pateikti skundą dėl savo teisių pažeidimo?

Apie savo teisių pažeidimus turite pasakyti savo teisiniams patarėjams, kurie jums patars, kada ir kaip dėl tokių pažeidimų pateikti skundą.

Kas yra atsakingasis pareigūnas?

Atsakingasis pareigūnas – tai policijos pareigūnas, atsakingas už jūsų gerovę ir teisių apsaugą. Toks pareigūnas turi būti kiekvienoje policijos areštinėje. Jei areštinėje jums kyla kokių nors problemų, turėtumėte prašyti pasikalbėti su atsakinguoju pareigūnu.

Ar galiu pasikalbėti su savo šeimos nariais?

Turite teisę, kad apie jūsų suėmimą būtų informuotas giminaitis, tačiau ne visais atvejais turite teisę su juo pasikalbėti.

Ką daryti, jei prastai jaučiuosi? Ar turiu teisę pailsėti ir atsigaivinti?

Prireikus turite teisę į gydytojo apžiūrą, taip pat teisę suėmimo metu pailsėti ir atsigaivinti tiek, kiek tai yra būtina.

Ar bus surašytas mano suėmimo protokolas?

Jūsų laikymo policijos areštinėje protokolas bus surašytas, ir jūs bei jūsų teisinis patarėjas turėsite teisę gauti jo kopiją.

Kas bus, jei nemoku anglų kalbos?

Turite teisę į vertėjo paslaugas. Jūs ir jūsų teisinis patarėjas turite reikalauti, kad jūsų ir jūsų advokato privačiame pokalbyje ir policijos apklausoje verstų skirtingi vertėjai. Jei su jumis pageidauja bendrauti advokatas arba policijos pareigūnas, vertėjas turi dalyvauti visais atvejais.

Kiek laiko galiu būti suimtas?

Tai priklauso nuo jūsų suėmimo pagrindo. Ilgiausias laikas pagal Airijos įstatymus – septynios dienos.

3. Kratos

Ar mane turi informuoti, kodėl apieškomi mano daiktai?

Jūs galite paklausti ir jums bus atsakyta, kodėl yra atliekama krata ir kokių pagrindu. Jei atliekama jūsų turto krata, vėliau turite teisę gauti kratos orderio kopiją.

Kaip policija gali atlikti kratą?

Krata turi būti atliekama užtikrinant jūsų teisę nebūti pažemintam.

Taip. Gali būti paimti bet kurie daiktai, kurie pagrįsta policijos nuomone, gali būti panaudoti kaip įrodymai. Taip pat gali būti paimti orderyje nenurodyti daiktai, kurie gali būti panaudoti kaip kito nusikaltimo įrodymai.

Ar galiu likti savo patalpose, kai policija atlieka kratą?

Taip. Jūs neturite teisės trukdyti teisėtai kratai, tačiau galite ją stebėti.

Ar gali būti atliktas mano krata?

Taip. Jei policijos pareigūnai pagrįstai įtaria, kad padarėte nusikaltimą, jie turi teisę jus apieškoti be jūsų sutikimo.

Ar prieš kratą turiu būti suimtas?

Ne, apieškotas galite būti prieš suėmimą.

Ar mane turi informuoti apie kratos priežastį?

Taip. Policijos pareigūnai privalo jus informuoti apie kratos priežastį ir pagrindą.

Ar gali būti atliktas mano apžiūra apnuoginus?

Taip. Jūsų apžiūra, susijusi su kūno apnuoginimu, gali būti atlikta tik jei tai būtina. Apžiūra, susijusi su kūno apnuoginimu, turi būti atliekama uždaroje policijos nuovados vietoje ir taip, kad nebūtumėte pažemintas. Jei įmanoma, kūno apžiūrą turėtų atlikti gydytojas.

Ar kūno apžiūrą atliks tos pačios lyties asmuo?

Jei atliekant kratą bus apžiūrėti ne vien drabužiai, jus turėtų apžiūrėti tos pačios lyties asmuo.

4. Pirmasis teismo posėdis

Būsiu laikomas suimtas ar būsiu paleistas?

Jei jus sulaikys policija pristato jus teismui ir teismas atsisako jus paleisti už užstatą, galite būti laikomas areštinėje.

Ar galiu pateikti prašymą paleisti už užstatą?

 Prašymą paleisti už užstatą galite pateikti, kai pirmą kartą jus atvesdina į **aplinkybės teismą** (žemesnės instancijos teismą). Tam tikromis aplinkybėmis (pavyzdžiui, kaltinant tyčinu nužudymu) turite kreiptis į Aukštesnįjį teismą ir dėl to areštinėje turėsite praleisti daugiau laiko.

Turite teisę į teisinį atstovavimą, be to, atsižvelgiant į jūsų pajamas, gali būti suteikta nemokama teisinė pagalba ir atstovavimo išlaidos bus padengtos.

Ar būsiu informuotas, kodėl policija nesutinka paleisti mane už užstatą?

Taip. Jums iš anksto turi būti pranešta apie priežastis, dėl kurių policija nesutinka, kad būtumėte paleistas už užstatą. Turite teisę būti paleistas už užstatą, tačiau ši teisė yra ribota. Jei, teisėjo nuomone, patenkinus prašymą, jūs neatvyksite į teismą, trukdysite liudytojams arba darysite naujus sunkius nusikaltimus, gali būti atsisakyta patenkinti jūsų prašymą paleisti už užstatą.

Ar mane gali paleisti pagal sąlyginį užstatą?

Taip. Jus gali paleisti už užstatą, nustatius tam tikras sąlygas, pavyzdžiui: atiduoti pasą, reguliariai registruotis policijoje, neišvykti iš Airijos, kol laukiate teismo, ir kt., jei bus užtikrinta, kad laikotės šių sąlygų. Teismas taip pat gali jūsų pareikalauti sumokėti tam tikrą pinigų sumą arba priimti nutartį dėl šeimos nario sąskaitos Airijos banke įšaldymo kaip garantijos, kad laikysitės paleidimo už užstatą sąlygų.

5. Pasiruošimas teisiamajam posėdžiui arba kaltės pripažinimas ikiteisminio tyrimo metu

Ar galiu prisipažinti kaltas dėl visų arba kai kurių kaltinimų prieš teisiamaįjį posėdį?

Taip. Jūsų teisiamaasis posėdis vyks tik tuo atveju, jei neprisipažinsite, kad esate kaltas. Jei prisipažinsite kaltas, teisiamaasis posėdis nebus rengiamas, tačiau vyks posėdis bausmei skirti.

Kas vyks?

Jei neprašote nagrinėti bylos teisme, jūs pripažįstate padaręs nusikaltimą arba nusikaltimus, dėl kurių esate kaltinamas. Kaltintojo ir gynėjo susitarimas dėl kaltinimų Airijos įstatymuose nenumatytas, tačiau praktikoje Prokuratūros direktorius gali priimti prisipažinimą dėl kai kurių kaltinimų ir sutikti atsisakyti kitų kaltinimų. Jei prisipažinsite kaltas, būsite nuteistas vėliau, ir gali būti, kad iki teismo posėdžio nebūsite uždarytas į areštinę.

Kas vyks teismo posėdyje, kuriame man bus skiriama bausmė?

Jei tam tikra bausmė nėra privaloma, pavyzdžiui, laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė už tyčinį nužudymą, turite teisę prašyti, kad būtų surengtas posėdis bausmei skirti ir kad jūsų teisinis patarėjas pasisakytų teisme dėl jūsų vaidmens nusikaltime bei asmeninių jūsų aplinkybių.

Ar kaltinimai gali būti pakeisti prieš teisminį bylos nagrinėjimą?

Taip. Prokuratūros direktorius gali pareikšti papildomus kaltinimus ir iki bylos nagrinėjimo teisme, ir ją nagrinėjant teisme. Kaltinimai taip pat gali būti panaikinti iki bylos nagrinėjimo teisme dienos. Papildomus įrodymus Prokuratūros direktorius turi teisę pateikti iki teismo dienos ir bylą nagrinėjant teisme. Prokuratūros direktorius privalo laikytis sąžiningumo principo, tai yra tinkamai atlikti procedūras ir pateikti turimus įrodymus arba medžiagą, kurie svarbūs jums ir jūsų teisiniams patarėjams.

Ar man gali pateikti kaltinimus dėl nusikaltimo, kuriuo jau buvau kaltintas kitoje valstybėje narėje?

Jei už nusikaltimą buvote kaltintas ir teisiamas vienoje valstybėje narėje, kitoje valstybėje narėje jums negali būti pateikti kaltinimai dėl to paties nusikaltimo. Tačiau jei vienoje valstybėje narėje jums buvo pareikšti kaltinimai, kurių vėliau buvo atsisakyta, kaltinimai dėl to nusikaltimo gali būti pareikšti ir Airijoje.

Ar gausiu informaciją apie įrodymus prieš mane?

Taip. Jums turi būti pateikti dokumentai, vadinami įrodymų byla, kuriuos sudaro įrodymai prieš jus. Jums taip pat turi būti leista susipažinti su parengta nusikaltimo, kuriuo esate įtariamasis, tyrimo medžiaga, kuria prokuroras neketina remtis.

Ar gausiu informaciją apie prieš mane liudijančius liudytojus?

Taip. Gausite tam tikros ribotos informacijos apie prieš jus liudijančius liudytojus. Turite žinoti, ar jie yra teisti. Turite teisę reikalauti informacijos iš jų teisiamaajame posėdyje, jūsų advokatui atliekant kryžminę apklausą arba jūsų teisiniams patarėjams atliekant privatų tyrimą. Neturite teisės gauti išsamaus liudytojų asmens tapatybę nurodančių duomenų sąrašo. Neturite teisės trukdyti liudytojams tokiu būdu, kuris būtų laikomas bandymu juos įbauginti, arba trukdyti nagrinėti bylą. Dėl tokių veiksmų jūsų paleidimas už užstatą gali būti panaikintas arba jums vėliau gali būti pateikti atskiri papildomi kaltinimai.

Kada man bus pateikta mano įrodymų byla (book of evidence)?

Jei esate kaltinamas padaręs sunkų nusikaltimą ir dėl to teisiamas, šie dokumentai jums turi būti pateikti per 42 dienas nuo kaltinimo pateikimo dienos. Teismas savo nuožiūra gali pratęsti terminą, per kurį valstybė jums turi pateikti šiuos dokumentus.

Kas man bus pateikta?

Jums bus įteikta dokumentų, pagrindžiančių valstybės jums iškeltą bylą dėl padaryto nusikaltimo, byla. Tai nebus visi valstybės argumentai, todėl papildomų įrodymų galės būti pateikta iki teismo nagrinėjimo pradžios arba nagrinėjant bylą teisme. Dažniausiai liudytojai, prisiekę teisme prieš duodami žodinius parodymus, pateiks tuos įrodymus, kuriais valstybė turės remtis nuosprendžiui pagrįsti.

Kaip gausiu įrodymų bylą?

Policijos pareigūnas įteiks jums įrodymų bylą teisme. Papildomi įrodymai bus įteikti jūsų teisiniam patarėjui jo biure arba teisme.

Ar bus reikalaujama informacijos apie mano teistumą?

Taip. Policijos pareigūnai informacijos apie jūsų asmenybę ir teismą turi teisę reikalauti dėl tyrimo ir tam, kad pateiktus kaltinimus, būtų priimtas sprendimas dėl galimybės jus paleisti už užstatą. Jei esate nuteisiamas, jiems taip pat leidžiama remtis jūsų teistumo duomenimis, kad teisėjas (-ai) pagrįstai skirtų tinkamą bausmę. Taip pat gali būti pripažintas teistumas užsienyje.

Ar yra nustatyti apribojimai dėl to, kada galima remtis mano teistumo duomenimis?

Taip. Teistumo duomenimis negalima remtis nagrinėjant bylą teisme, nebent jūsų teisiniai patarėjai jūsų asmeninėmis savybėmis remiasi kryžminėje apklausoje arba teismui pateiktoje medžiagoje.

Susijusios nuorodos

[Daugiau informacijos apie teisę atlikti kratą, suimti ir pareikšti kaltinimus](#)

[Daugiau informacijos apie policijos vaidmenį](#) <http://www.garda.ie/>

[Vyriausiųjų valstybės solisitorių tarnyba ir Prokuratūros direktoriaus tarnyba](#) <http://www.dppireland.ie/>

[Daugiau informacijos apie teisės aktus](#) <http://www.irishstatutebook.ie/>

[1984 m. baudžiamosios justicijos įstatymas \(Elgesys su policijos areštinėse esančiais asmenimis\), 1987 m. taisyklės](#)

[Airijos pilietinių teisių taryba](#) <http://www.iccl.ie/>

Paskutinis naujinimas: 25/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3. Mano teisės teismo proceso metu

Kas vyks iki mano bylos nagrinėjimo teisme?

Prieš perduodant jūsų bylą teismui, teisėjas nuspręs, ar turėtumėte būti paleistas už užstatą. Paprastai yra suteikiama teisė būti paleistam už užstatą. Tačiau jei yra tikimybė, kad neatvyksite į teismą, bandėte ar bandysite grasinti liudytojams arba galite padaryti kitą sunkų nusikaltimą, gali būti atsisakyta jus paleisti už užstatą.

Jei teisme norite remtis alibi (t. y. asmeniu, kuris patvirtins, kad buvote su juo, kai buvo padarytas nusikaltimas), teisėjas jus įpareigos nurodyti tą asmenį [prokuratūrai](#).

Turite teisę susipažinti su jūsų kaltinimo argumentais prieš teisiąjį posėdį. Jūsų prašymu jums turi būti pateikti jūsų kaltinimo įrodymai.

Kur vyks teismasis posėdis?

Jums bus nurodytas teismo, kuriame vyks jūsų teismasis posėdis, pavadinimas ir vieta. Už visus teismus yra atsakinga [Airijos teismų tarnyba](#), galinti jums padėti susirasti teismą, į kurį turite atvykti.

Nesunkūs kaltinimai nagrinėjami apylinkių teismuose, kuriuose sprendimus priima tik teisėjai. Sunkesni kaltinimai nagrinėjami apygardos teismuose arba centriniuose baudžiamųjų bylų teismuose, kuriuose nuosprendžius priima prisiekusieji.

Teismų posėdžiai yra vieši. Tačiau jei kaltinamasis yra vaikas arba nagrinėjamas lytinis nusikaltimas, byla nagrinėjama uždarytame teismo posėdyje.

Ar kaltinimai gali būti pakeisti nagrinėjant bylą teisme?

Bylą nagrinėjant teisme, dažniausiai kaltinimas negali būti pakeistas. Tam tikri kaltinimai gali būti pakeisti, jei tokia galimybė numatyta įstatymuose.

Pavyzdžiui, dėl pavojingo vairavimo pareikštas kaltinimas gali būti pakeistas į mažiau sunkų kaltinimą dėl neatsargaus vairavimo, jei teisėjas nuspręs, jog vairavote neatsargiai, bet nepavojingai.

Jei teisme prisipažinsite kaltas dėl visų kaltinimų, teisėjas spręs, kokią bausmę skirti. Priimdamas šį sprendimą, teisėjas vertins nusikaltimo sunkumą ir asmenines jūsų aplinkybes. Į prisipažinimą turėtų būti atsižvelgta.

Taip pat galite prisipažinti, kad esate kaltas dėl kai kurių nusikaltimų ir nekaltas dėl likusiųjų. Teisėjas arba prisiekusieji priims sprendimą dėl kaltinimų, kuriuos ginčijate. Nuteistas būsite už nusikaltimus, kuriuos pats prisipažinote padaręs, ir už nusikaltimus, kuriuos padaręs būsite pripažintas kaltu.

Kokios yra mano teisės teismo proceso metu?

Dažniausiai privalote dalyvauti teisiame posėdyje. Jei į teismą neatvyksite, teisėjas gali priimti nutartį suimti jus ir atvesdinti į teismą. Kai kuriais atvejais teismasis posėdis gali vykti ir galite būti nuteistas, net jei nedalyvaujate posėdyje.

Jei į teismą negalite atvykti dėl nenumatyto atvejo arba ligos, turite informuoti savo advokatą ir pateikti jam nedalyvavimą pateisinančią gydytojo pažymą.

Jei nemokate kalbos, turite teisę į vertėjo paslaugas. Jei esate kurčias, turite teisę, kad jums būtų verčiama į gestų kalbą.

Jei pageidaujate, teisme galite gintis pats. Jei neturite lėšų sumokėti advokatai, jis jums gali būti paskirtas, atsižvelgiant į kaltinimo sunkumą, pagal [Teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose programą](#). Turite teisę advokatą pasirinkti pats. Jei jo nerandate, teisėjas gali jums jį paskirti. Jei esate nepatenkintas advokatu, galite jį pakeisti.

Jei pageidaujate, galite pasisakyti teisme, tačiau neprivalote to daryti. Davus priesaiką, meluoti duodant parodymus yra baudžiamasis nusikaltimas.

Kokios yra mano teisės dėl prieš mane turimų įrodymų?

Jei kaltinamieji įrodymai gauti neteisėtai, galite juos ginčyti. Pavyzdžiui, jei policija į jūsų namus įėjo be kratos orderio, per tokią kratą surinkti įrodymai paprastai bus nepriimtini.

Įrodymus galite ginčyti ir užduoti klausimus liudytojams, siekdamas įrodyti, kad jie meluoja arba klysta. Be to, galite prašyti liudytojų pateikti įrodymų, svarbių jūsų gynybai arba patvirtinančių, kad kaltinimą palaikančios šalies liudytojai meluoja arba klysta.

Galite pasisamdyti privatų detektyvą, kad jums surinktų įrodymus. Jei tokie įrodymai gauti teisėtai, jie yra priimtini.

Į kokią informaciją apie mano teistumą bus atsižvelgta?

Į ankstesnio teistumo įrodymus jūsų teisme [paprastai](#) negali būti atsižvelgiama.

Tačiau į ankstesnį teistumą teisėjai gali atsižvelgti, spręsdami, kokią bausmę jums skirti. Tai gali būti ankstesnis teistumas bet kurioje kitoje valstybėje.

Kuo baigiasi teisminis bylos nagrinėjimas?

Jei esate išteisinamas, teismas baigiasi ir jūs esate laisvas.

Jei esate pripažįstamas kaltu arba prisipažįstate kaltas, teisėjas sprendžia, kokią bausmę jums skirti. Jums gali tekti sumokėti baudą arba atlikti [laisvės atėmimo](#) bausmę. Bausmės vykdymą teisėjas gali atidėti tol, kol nepadarysite daugiau nusikaltimų.

Prieš paskelbdamas nuosprendį, teisėjas gali paprašyti [Probacijos tarnybų](#) parengti ataskaitą apie jus. Joje teisėjui bus nurodyta, ar jums gali būti taikoma priežiūra sprendžiant problemas, kurias kelia nusikalstama jūsų elgsena.

Jei bus kreiptasi, Probacijos tarnybos patars teismui, ar jūs galite atlikti viešuosius darbus. Tokiu atveju vietoj laisvės atėmimo bausmės teisėjas jums gali skirti iki 240 valandų neatlygintino darbo.

Jei bus kreiptasi, Probacijos tarnybos patars teismui, ar jūs galite atlikti viešuosius darbus. Tokiu atveju vietoj laisvės atėmimo bausmės teisėjas jums gali skirti iki 240 valandų neatlygintino darbo.

Koks yra nukentėjusiojo vaidmuo teisiame posėdyje?

Nukentėjusysis teisme atlieka kaltinimą palaikančios šalies liudytojo vaidmenį. Jis pateikia įrodymus dėl to, koks nusikaltimas, jo tvirtinimu, buvo padarytas.

Jei esate nuteisiamas arba prisipažįstate kaltas, teisėjas atsižvelgs į tai, kokį poveikį nusikaltimas turėjo nukentėjusiajam.

Susijusios nuorodos

[Airijos teisės aktų duomenų bazė](#)

[Airijos ir Britanijos teismų praktikos duomenų bazė](#)

Paskutinis naujinimas: 25/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4. Mano teisės teismo procesui pasibaigus

Ar galiu pateikti skundą?

Galite apskųsti nuosprendį arba bausmę. [Apeliacinio skundo](#) pateikimo tvarka priklauso nuo to, kuris teismas nagrinėjo jūsų bylą. Skundus dėl apylinkės teismo sprendimo nagrinėja apygardos teismas. Skundus dėl apygardos teismo arba [Centrinio baudžiamųjų bylų teismo](#) sprendimo nagrinėja [Baudžiamųjų bylų apeliacinis teismas](#).

Jei norite apskųsti apygardos teismo sprendimą, per 14 dienų turite pateikti prokurorui pranešimą apie apeliacinį skundą (*notice of appeal*). Pranešimą apie apeliacinį skundą ir jo pateikimą patvirtinančią pažymą apylinkės teismo raštinės tarnautojui turite pateikti per 14 dienų. Jei norite apskųsti apygardos teismo arba Centrinio baudžiamųjų bylų teismo sprendimą, dėl leidimo pateikti apeliacinį skundą turite kreiptis į teismo posėdžio teisėją per tris dienas nuo nuteisimo. Jei leidimas nesuteikiamas, pranešimą apie apeliacinį skundą turite pateikti Baudžiamųjų bylų apeliacinio teismo kanclerui per septynias dienas, o jei leidimas suteiktas – per 14 dienų. Paprastai visa tai už jus padarys jūsų advokatas.

Jei skundžiate apylinkės teismo sprendimą, turite teisę, kad visa jūsų byla būtų nagrinėjama iš naujo. Be to, turite teisę apskųsti bausmę. Jei skundžiate apygardos teismo arba Centrinio baudžiamųjų bylų teismo sprendimą, apeliacinį skundą galite pateikti dėl netinkamo teisės taikymo arba jei buvo pažeistos teismo proceso taisyklės. Taip pat galite pateikti skundą dėl bausmės.

Kokie bus padariniai, jei pateiksiu skundą?

Jei apskųsite apygardos teismo sprendimą, nuosprendis neįsigalios tol, kol nebus išnagrinėtas jūsų apeliacinis skundas. Jūsų bus reikalaujama pateikti garantiją, vadinamą užstatu užtikrinamam raštiškam pasižadėjimu, pagal kurį jums gali teikti sumokėti tam tikrą pinigų sumą. Jei tuo metu, kai skundžiate apylinkės teismo sprendimą, esate laisvės atėmimo įstaigoje, turite teisę būti paleistas, kai pateikiate pranešimą apie apeliacinį skundą ir sudarote užstatu užtikrintą raštišką pasižadėjimą. Jei esate laisvės atėmimo įstaigoje ir norite pateikti apeliacinį skundą, atitinkamas formas jums pateiks laisvės atėmimo įstaigos administracija.

Apskundus apylinkės teismo sprendimą, skundas gali būti nagrinėjamas tik po kelių mėnesių. Nuo apeliacinio skundo dėl apygardos teismo arba Centrinio baudžiamųjų bylų teismo sprendimo pateikimo iki jo nagrinėjimo gali praeiti dar daugiau laiko.

Jei skundžiate apylinkės teismo sprendimą, turite teisę skunde pateikti naujus įrodymus ir teisinius argumentus. Apeliaciniame skunde dėl apygardos teismo arba Centrinio baudžiamųjų bylų teismo sprendimo naujų įrodymų paprastai neleidžiamai pateikti ir tai galima padaryti tik išimtinėmis aplinkybėmis.

Kas vyks nagrinėjant apeliacinį skundą?

Jei skundžiate apylinkės teismo sprendimą, turite teisę į tai, kad visa byla būtų nagrinėjama iš naujo. Pateikus apeliacinį skundą dėl apygardos teismo arba Centrinio baudžiamųjų bylų teismo sprendimo, jūs arba jūsų advokatas turite teisę teisme pasisakyti, kodėl, jūsų nuomone, nuosprendis turėtų būti panaikintas arba kodėl, jūsų manymu, bausmė yra iš esmės neteisinga.

Kas atsitiks, jei apeliacinis skundas bus patenkintas arba atmestas?

Jei apeliacinis skundas patenkinamas, byla užbaigiama ir jūs toje byloje nebeturite jokių įsipareigojimų. Jei skundas atmestas, apeliacinis teismas patvirtins jums skirtą nuosprendį. Jei, apeliacinio teismo nuomone, bausmė yra iš esmės neteisinga, pirminė bausmė gali būti padidinta arba sumažinta.

Apeliacinį skundą išnagrinėjus, nebeturėsite teisės pateikti apeliacinio skundo. Vis dėlto Baudžiamųjų bylų apeliacinis teismas jums gali suteikti teisę skųstis Aukščiausiam Teismui dėl išskirtinės visuotinės svarbos teisinio klausimo.

Nėra bendros nuostatos, pagal kurią, patenkinus apeliacinį skundą, jums būtų skiriama kompensacija. Nuosprendį apskundus Baudžiamųjų bylų apeliaciniame teismui, kompensacija gali būti skirta, jei bus įrodyta, kad nukentėjote dėl teismo klaidos. Tokiu atveju Baudžiamųjų bylų apeliacinis teismas panaikina nuosprendį ir patvirtina, kad naujai nustatytas faktas rodo, jog buvo padaryta teismo klaida. Taip atsitinka labai retai. Jei Baudžiamųjų bylų apeliacinis teismas patvirtina, kad padaryta teismo klaida, dėl kompensacijos galite kreiptis į [teisingumo ministrą](#).

Jei teisėjas pripažįsta jus kaltu padarius nusikaltimą, nuosprendis fiksuojamas jūsų teistumo duomenyse.

Nuosprendis įsiteisėja, kai esate pripažįstamas kaltu arba prisipažįstate kaltas, tačiau vis tiek turite teisę pateikti apeliacinį skundą. Jei apeliacinis skundas patenkinamas, nuosprendis į jūsų teistumo duomenis neįrašomas.

Esu iš kitos valstybės narės. Ar pasibaigus teismo procesui galiu būti išsiųstas iš šalies?

Jei esate nuteistas už baudžiamąjį nusikaltimą, teismas negali jūsų išsiųsti į jūsų valstybę. Tačiau teismas gali pasiūlyti teisingumo ministrui jus deportuoti. Be to, jūsų bausmės arba jos dalies vykdymas gali būti laikinai atidėtas su sąlyga, kad išvyksite iš šalies. Tai nereikš, kad esate deportuojamas, tačiau jei neišvyksite, nebūsite įkalintas. Jei esate laisvės atėmimo įstaigoje, galite kreiptis į teisingumo ministrą, kad iš Airijos būtumėte perduotas atlikti likusią bausmės dalį kitoje valstybėje narėje.

Jei esu nuteistas, ar galiu vėl būti teisiamas už tą patį nusikaltimą?

Jei jūs nuteistas, negalite vėl būti teisiamas už tą patį nusikaltimą. Jei esate nuteistas kitoje valstybėje narėje, už tą patį nusikaltimą negalite dar kartą būti teisiamas Airijoje.

Informacija apie kaltinimus ir teistumą

Jūsų teistumo duomenyse bus įrašyta informacija apie jūsų teistumą. Jei esate pilnametis, ši informacija bus nuolat saugoma An Garda Síochána (nacionalinėse policijos pajėgose). Policija gali turėti ir kitokios informacijos apie jus. Turite teisę, kad netiksli informacija apie jus būtų ištaisyta arba ištrinta. Šios informacijos galite pareikalauti iš [Centrinio policijos asmenų patikrinimo skyriaus](#). Jei policija nesuteiks teisės jums susipažinti su šia informacija arba neištaisyti neteisingos informacijos, galėsite kreiptis į [Duomenų apsaugos komisarą](#).

Susijusios nuorodos

[Airijos teismai](#)

[Piliečių informavimo tarnyba](#)

[Duomenų apsaugos komisaras](#)

Paskutinis naujinimas: 25/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

5. Kelių eismo taisyklių pažeidimai

Kaip nagrinėjami Kelių eismo taisyklių pažeidimai?

Už nesunkius pažeidimus, kaip antai už nustatyto greičio viršijimą, naudojimąsi mobiliuoju telefonu vairuojant arba automobilio statymą ne vietoje, paprastai įteikiamas fiksuotos baudos kvitas, pagal kurį per tam tikrą laiką baudą galite sumokėti paštu. Nesumokėjus baudos, byla bus atiduota teismui. Kai kuriais atvejais kvitas pateikiamas pažeidimo metu, kartais – išsiunčiamas jūsų adresu.

Už kai kuriuos pažeidimus, baudžiamus fiksuota bauda, skiriami baudos taškai, įrašomi į jūsų vairuotojo pažymėjimą. Jei per trejus metus iš viso surenkate dvylika baudos taškų, jums bus atimta teisė vairuoti automobilį Airijoje. Jei sumokėsite pagal fiksuotos baudos kvitą, gausite mažiau baudos taškų, nei būtų atidavus teismui ir jus nuteisus. Europos Sąjungoje šiuo metu vykdomas projektas visų valstybių narių vairuotojų pažymėjimų įrašams suvienodinti.

Kelių eismo taisyklių pažeidimus beveik visada nagrinėja policijos pareigūnai. Turėtumėte žinoti, kad Airijoje vairuotojai privalo vežiotis vairuotojo pažymėjimus ir, policijos pareigūnui pareikalavus, juos pateikti.

Jei esate kitos valstybės narės pilietis, tačiau gyvenate Airijoje, jums bus taikomas toks pats procesas, kaip ir Airijos piliečiams.

Jei jūsų byla bus atiduota teismui, apylinkės teisme (žemiausios instancijos teisme) ją nagrinės vienas teisėjas be prisiekusiųjų. Jei bylos baigtis jūsų netenkina, sprendimą (nuteisimą arba bausmę) galėsite apskusti aukštesnės instancijos teismui (žr. [4 faktų suvestinę](#)).

Ar šie pažeidimai bus įtraukti į mano teistumo duomenis?

Visi Kelių eismo taisyklių pažeidimai registruojami policijos kompiuteriniame registre. Nesunkūs pažeidimai, kaip antai nustatyto greičio viršijimas, nėra laikomi teistumu. Tačiau jei jums bus pateiktas sunkesnis kaltinimas, pavyzdžiui: dėl pavojingo vairavimo, vairavimo esant neblaiviam arba vairavimo neturint draudimo, jūsų nuteisimo faktas bus įtrauktas į jūsų teistumo duomenis. Tokie pažeidimai bus nagrinėjami [4 faktų suvestinėje](#) nurodyta tvarka. Jei dėl tokio pažeidimo jums pareiškiami kaltinimai, turėtumėte kuo skubiau kreiptis teisinės konsultacijos.

Kaip nagrinėjami kiti nesunkūs pažeidimai?

Dažniausi nesunkūs pažeidimai yra nustatyto greičio viršijimas ir naudojimas mobiliuoju telefonu vairuojant. Už įvairius kitus pažeidimus, pavyzdžiui, už važinėjimą autobusų kelio juosta, gali būti skirta bauda ir įteikiamas [fiksuotos baudos kvitas](#), tačiau nėra skiriami baudos taškai. Už vairavimą deramai neatsižvelgiant į kitus kelių transporto dalyvius, tai yra už neatsargų vairavimą, skiriama bauda ir baudos taškai.

Į teismą būsite iškviestas tik tuo atveju, jei nesumokėsite fiksuotos baudos. Kaip ir pirmiau minėtais atvejais, pažeidimą nagrinės apylinkės teismas.

Apylinkės teismo nutartį visada galima apskusti pirmiau nurodyta tvarka.

Paskutinis naujinimas: 25/06/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.